

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSR ze dne 10.06.1960, sp. zn. 4 Tz 23/60, ECLI:CZ:NS:1960:4.TZ.23.1960.1

Číslo: 9/1961

Právní věta:

Z hlediska ustanovení § 1 odst. 1 tr. zák. nutno při výměře trestu zhodnotit zvláště i osobu pachatele a možnosti jeho nápravy, a teprve potom po pečlivém zvážení a zhodnocení všech okolností pro výměru trestu rozhodných možno uložit takový trest, který plně odpovídá účelu trestu podle ustanovení § 17 odst. 1 písm. b), c) tr. zák.

Soud: Nejvyšší soud ČSR

Datum rozhodnutí: 10.06.1960

Spisová značka: 4 Tz 23/60

Číslo rozhodnutí: 9

Číslo sešitu: 1-2

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Rozkrádání majetku v socialistickém řízení, Trest

Předpisy: 86/1950 Sb. § 1

§ 17

§ 19

§ 245

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Obžalovaná prováděla v době od roku 1953 do konce roku 1957 v Brně jako referentka osobního oddělení odbytové základny národního podniku Chema v Brně a členka ZV ROH tamže různé machinace, jako fingoání žádostí o podporu a fingoání podpisů příjemců částek, jimiž odčerpávala postupně z podpůrného fondu pracujících uvedeného závodu celkovou částku 42 546,40 Kčs.

Lidový soud trestní v Brně uznal obžalovanou vinnou trestným činem rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví podle § 245 odst. 1 písm. b), odst. 2 písm. a) a odst. 3 tr. zák. a odsoudil ji k trestu odnětí svobody na 12 (dvanáct) let, ke ztrátě čestných práv občanských, zákazu činnosti a uveřejnění rozsudku.

Krajský soud v Brně odvolání obžalované proti uvedenému rozsudku zamítl.

Nejvyšší soud ke stížnosti pro porušení zákona podané předsedou Nejvyššího soudu zrušil usnesení

krajského soudu a k odvolání obžalované zrušil i rozsudek lidového soudu ve výroku o hlavním trestu odnětí svobody na 12 let a této obžalované uložil podle § 245 odst. 3 tr. zák. hlavní trest odnětí svobody v trvání 5 (pěti) let.

Jinak, zejména i pokud jde o vedlejší tresty, zůstal rozsudek lidového soudu nedotčen.

Z odůvodnění:

Výsledky řízení opírajícími se o doznání obžalované, o výpovědi slyšených svědků, revizní zprávu a listinný materiál ve spise založený, vzal lidový soud za prokázáno, že obžalovaná dovídajíc se ze své úřední činnosti o změnách v rodinných poměrech zaměstnanců, při nichž bylo lze žádat o podporu z fondů, a majíc přístup k dokladům, podávala v řadě případů sama a o své újmě za zaměstnance žádosti o výplatu podpory, fingovala pak v dokladech jejich podpisy jako příjemců uvedených částek, jindy zase proti pravdě tvrdila, že žadateli o podporu podpora poskytnuta buď vůbec nebyla, nebo jen nižší částkou, jeho jménem podepsala příslušný doklad a peníze si ponechala pro sebe. Takto si podle uvedeného zjištění počínala asi v 75 případech, získané peníze použila ke krytí výdajů spojených s hoštěním několika vedoucích podniku, k pořádání společných oslav, dýchánek a pitek.

Proti tomuto rozsudku podala pouze obžalovaná odvolání, které krajský soud výše citovaným usnesením v celém rozsahu zamítl.

Proti tomuto usnesení krajského soudu podal předseda Nejvyššího soudu stížnost pro porušení zákona, v níž uplatňuje, že tímto usnesením, pokud jím bylo zamítnuto odvolání obžalované i ve výroku o trestu, byl porušen zákon v ustanoveních § 17 odst. 1 a § 19 odst. 1 tr. zák.

Nejvyšší soud přezkoumal správnost napadeného usnesení, jakož i řízení, které mu předcházelo, v rozsahu uvedeném v ustanoveních § 293 odst. 1 tr. ř. a shledal, že byl zákon porušen ve směrech vytýkaných stížností pro porušení zákona.

Skutková zjištění nalézacího soudu podrobně v důvodech odsuzujícího rozsudku rozvedená odpovídají zcela výsledkům řízení a okolnostem případu.

Vzhledem k tomu, že si obžalovaná počínala podle svého vlastního doznání při trestné činnosti úmyslně a záměrně po řadu let, opatřujíc si tak celkem vydatný pramen příjmů ke krytí osobních výdajů spojených s hoštěním úzké skupiny vedoucích funkcionářů a pracovníků národního podniku, v němž byla zaměstnána a ježto celková způsobená škoda dosáhla částky 42 546,40 Kčs, byla zjištěná trestná činnost obžalované správně posouzena jako trestný čin rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví podle § 245 odst. 1 písm. b), odst. 2 písm. a), odst. 3 tr. zák.

Naproti tomu však pochybil nalézací soud, pokud jde o výměru trestu.

Lze souhlasit se stanoviskem tohoto soudu, že k přísnému postihu pachatelky nutí povaha trestné činnosti, kterou spáchala, zvláště pak její rozsah a výše způsobené škody, jakož i nepříznivá odezva, s jakou se souzený případ setkal na veřejnosti, zejména u pracujících na závodě. Je mimo pochybnost, že způsob provedení trestného činu, jeho následky a míra zavinění nutně zvyšují nebezpečnost jednání obžalované pro společnost, což musí dojít patřičného výrazu v trestu. Z hlediska ustanovení § 19 odst. 1 tr. zák. nutno však při výměře trestu uvážit i osobu pachatele, možnosti jeho nápravy, okolnosti přitěžující a polehčující a teprve potom po pečlivém zvážení a zhodnocení všech okolností pro výměru trestu rozhodných možno uložit takový trest, který plně odpovídá účelu trestu ustanovením § 17 odst. 1 písm. b), c), tr. zák. sledovanému. V tomto směru však soud nepostupoval v plné shodě se zákonem. I když, jak je patrné z důvodů rozhodnutí lidového soudu přihlédl při výměře trestu též k třídnímu a osobnímu profilu obžalované, nezhodnotil dostatečně jeho význam z hlediska správné výměry trestu. Odsouzená pochází z dělnické rodiny, vyrůstala v tíživých osobních a

rodinných poměrech, v roce 1940 se provdala za stolařského dělníka, který dodnes poctivě pracuje, žila s ním ve spořádaném manželství, oba pečují o adoptovaného 13letého chlapce. Jako úřednice zaměstnaná dříve u různých podniků byla politicky organizovaná v býv. straně soc. demokratické, od r. 1948 v KSČ. Do svého zatčení prošla řadou stranických a veřejných funkcí, po dobu tří let byla předsedkyní MO KSČ, od r. 1954 a voleným členem vykonávajícím veřejné funkce. Podle zprávy o pověsti nebylo v životě obžalované s výjimkou souzené trestné činnosti zjištěno žádných závad, trestána nebyla. Z uvedeného lze důvodně usuzovat na to, že obžalovaná osvědčila kladný poměr k našemu lidově demokratickému zřízení a aktivně pro ně pracovala. Bez významu není ani okolnost, že se obžalovaná k trestné činnosti kajícně doznala a zaujala k ní během řízení sebekritický postoj.

Podle lékařského dobrozdání trpí vážnými chorobami (onemocněním kloubů, srdeční slabostí, onemocněním oběhového a dýchacího systému). Všechny až dosud uvedené okolnosti ovlivňují významně rovněž výměru trestu. Okolnosti případu spolehlivě nasvědčují tomu, že hlavním motivem jednání obžalované byla falešně chápaná snaha zavděčit se vedoucím funkcionářům a pracovníkům závodu poskytováním různých pozorností, hoštění apod., přičemž nelze pominout skutečnost, že uvedení funkcionáři a vedoucí pracovníci naznačené chování obžalované přijímali, trpěli, zcela bezostyšně se od ní nechali zdarma hostit, aniž by jí někdy něco vytkli. Povinnosti z hlediska kontroly a dozoru zcela pominuli. S přihlédnutím na dosud uvedené okolnosti včetně okolností celého případu lze proto důvodně mít za to, že obžalovaná je schopna nápravy a polepšení v době daleko kratší než jaká stanovením trestu odnětí svobody jí byla určena. Uváží-li se, že za uvedenou trestnou činnost byla postižena trestem odnětí svobody poblíž horní hranice zákonné trestní sazby, jde tu pak o trestní opatření, které z hlediska uložení trestu by bylo zcela na místě u příslušníků vykořisťovatelské třídy nebo protispolečenských živlů, nikoliv však vůči pachateli, jehož třídní profil a dřívější jeho život nutno hodnotit kladně, vůči pachateli, který se aktivním způsobem podílel na budování socialismu v naší vlasti.

Ježto krajský jako odvolací soud v Brně napadeným usnesením naznačené pochybení lidového soudu neodstranil, naopak převzal jeho závěry i pokud jde o výměru hlavního trestu a odvolání obžalované v celém rozsahu zamítl, bylo nutno zrušit toto usnesení krajského soudu a k odvolání obžalované i rozsudek lidového soudu ve výroku o hlavním trestu.

Nejvyšší soud má ve výsledcích vykonaného dokazování a v náležitě objasněném třídním a osobním profilu obžalované dostatečný podklad, aby v rozsahu zrušení ve věci sám rozhodl.

Uváživ na jedné straně stupeň nebezpečnosti činu pro společnost, zejména hledíc k výši způsobené škody, na druhé straně však přihlédnuv k zjištěnému třídnímu a osobnímu profilu obžalované, k jejímu předcházejícímu řádnému životu pracujícího člověka oddaného lidově demokratickému řádu, k naznačeným již pohnutkám jejího jednání, a k povaze tohoto jednání, přihlížeje též k jejímu zdravotnímu stavu a rodinným poměrům a ke všem výše uváženým okolnostem, nabyt Nejvyšší soud přesvědčení, že k nápravě obžalované, která se k činu kajícně doznala, postačí trest odnětí svobody na dolní hranici zákonné trestní sazby. Lze důvodně očekávat, že takový trest ve spojení s vedlejšími tresty obžalované uloženým rozsudkem lidového soudu splní účel zabránit jí v dalším páchání trestných činů a vychovat ji, aby dodržovala ve všech směrech pravidla socialistického soužití. Tento trest pak bude zároveň dostatečnou výstrahou ostatním členům společnosti, zvláště pak zaměstnancům socialistického obchodu a výroby s podobným poměrem k socialistickému vlastnictví, čímž bude i náležitým prostředkem k jejich výchově.